

САДРЖАЈ

У В О Д

1. Основи безбедности као наставно-научна дисциплина	1
2. Место предмета Основи безбедности у систему наука	3
3. Предмет Основа безбедности	5
4. Основне методе науке безбедности	6

ГЛАВА I БЕЗБЕДНОСТ КАО ФУНКЦИЈА ДРЖАВЕ

1. Појам државне функције	9
2. Заштитна функција државе	13
3. Безбедност као атрибут и функција државе	15
4. Право као метод рада и као граница деловања органа безбедности...	16
5. Безбедност као филозофија и као политика	18
6. Различита схватања појма безбедности	22
6.1. Дефинисање безбедности (проблемски приступ)	22
7. Очекиване промене у схватању безбедности у будућности	28
7.1. Оцена стања безбедности	30

ГЛАВА II ТЕОРИЈА СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ

1. Теорија безбедности	33
2. Појам и елементи система безбедности	36
3. Заштита виталних вредности друштва	38
4. Карактеристике система безбедности	39
5. Компоненте система безбедности	40

ГЛАВА III УГРОЖАВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

1. Појам угрожавања.....	43
2. Извори угрожавања	45
2.1. Друштвени извори угрожавања.....	47
2.2. Природни извори угрожавања.....	58
2.3. Техничко-технолошки извори угрожавања.....	61
3. Облици угрожавања спољне и унутрашње безбедности	62
4. Угрожавање безбедности наше земље.....	64
4.1. Облици угрожавања безбедности.....	65
4.2. Мере супротстављања и заштите од угрожавања.....	67

ГЛАВА IV ПОЛОЖАЈ И ПРОБЛЕМИ БЕЗБЕДНОСТИ НАШЕ ЗЕМЉЕ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ

1. Примена силе у међународним односима	69
1.1. Појмовно одређење силе	69
1.2. Друштвена условљеност настанка и примене силе	70
1.3. Примена силе у међународним односима	71
2. Савремени међународни војно-политички односи и безбедност.....	73
3. Политичка и војна структура и међународне организације у савременом свету	75
3.1. Европски идентитет безбедности и одбране (ЕИБО)	78
3.2. Уједињене нације (УН).....	80
3.3. Конференција о европској безбедности и сарадњи (КЕБС).....	84
3.4. Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС).....	86
3.5. Европска економска заједница (ЕЕЗ).....	88
3.6. Западноевропска унија (ЗЕУ)	88
3.7. Европска унија (ЕУ).....	90
3.8. НАТО	92
3.8.1. Стратешки концепт НАТО-а	96
3.8.2. Супротстављање НАТО-а опасностима од ширења оружја ...	98
3.8.3. Основни принципи одбрамбеног одговора НАТО-а ширењу оружја	100
3.8.4. НАТО и Партнерство за мир.....	102
3.8.4.1. Ширење НАТО-а	103
4. Институције међународне сарадње на пољу унутрашње безбедности....	105
4.1. Међународна организација криминалистичке полиције ИНТЕРПОЛ.....	105
4.2. Европол	111
5. Безбедносни аспекти међународног положаја наше земље.....	116

ГЛАВА V НЕКИ САВРЕМЕНИ БЕЗБЕДНОСНИ ПРОБЛЕМИ

1. Увод.....	121
2. Локални и регионални сукоби.....	123
3. Нови светски поредак.....	127
4. Глобализација, нуклеарно оружје и безбедност.....	132
5. Корупција као фактор угрожавања безбедности.....	138
5.1. Осврт на нека схватања појма корупције.....	139
5.2. Подела корупције.....	141
5.3. Корупција и безбедност друштва.....	142
6. Безбедносни аспекти деловања деструктивних секти.....	143
6.1. Појмовно одређење секти.....	144
6.2. Одређење појма деструктивне (тоталитарне) секте с аспекта безбедносних наука.....	146
6.3. Карактеристике деструктивних секти.....	148
6.3.1. Методе и технике које се користе ради привлачења и врбовања нових лица да постану чланови секти.....	151
6.3.2. Методе и технике које се користе ради контроле и стварања стања апсолутне послушности код припадника секте.....	152
6.4. Деструктивне секте као носиоци и реализатори угрожавања безбедности.....	155
6.4.1. Секте као носиоци угрожавања јавне безбедности.....	155
6.4.2. Деструктивне секте као носиоци угрожавања безбедности државе (друштва).....	156
6.5. Страна искуства у борби против деструктивног деловања секти.....	161
7. Организовани криминал, као облик угрожавања безбедности.....	163
7.1. Промет дрога.....	175
7.2. Промет оружја.....	176
7.3. Лажни азиланти – економски емигранти.....	176
8. Медији и медијски рат.....	176
9. Економске санкције као облик угрожавања безбедности.....	185
9.1. Појам економских санкција и њихова примена.....	185
10. Криминал и рат у сфери информатике.....	186
10.1. Проблем обезбеђења рачунара.....	190
10.1.1. Приватне обавештајне организације.....	191
10.1.2. Међународне криминалне организације.....	192
10.1.3. Терористичке организације.....	192
10.2. Информатички рат.....	193
11. Биотероризам.....	194

ГЛАВА VI ОДБРАМБЕНИ АСПЕКТИ ЗАШТИТЕ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ МАЛИХ ЗЕМАЉА

1. Оружана агресија као облик угрожавања безбедности.....	198
2. Војне доктрине великих сила и безбедност малих земаља.....	200
3. Достигнућа и тенденције развоја наоружања и опреме.....	206

ГЛАВА VII ОБАВЕШТАЈНЕ СЛУЖБЕ

1. Појам, настанак и развој обавештајних служби.....	209
2. Подела обавештајних служби.....	212
3. Садржај рада обавештајних служби.....	214
4. Организација обавештајних служби.....	218
5. Основни принципи рада обавештајних служби.....	221
6. Снаге и средства обавештајних служби.....	224
7. Форме и методе рада обавештајних служби.....	226
7.1. Методе прикупљања података.....	226
7.2. Методе субверзивног деловања.....	231
8. Мере супротстављања обавештајним службама.....	233

ГЛАВА VIII СПЕЦИЈАЛНИ РАТ КАО ОБЛИК УГРОЖАВАЊА БЕЗБЕДНОСТИ

1. Специјални рат као облик примене силе.....	237
2. Доктрине и стратегије специјалног рата.....	239
3. Органи и снаге за извођење специјалног рата.....	246
3.1. Органи за извођење специјалног рата.....	246
3.2. Снаге за извођење специјалног рата.....	247
3.2.1. Врсте снага специјалног рата (специјалне снаге).....	247
3.3. Специјални рат против наше земље.....	249
3.3.1. Циљеви примене специјалног рата.....	249
3.3.2. Поводи за примену специјалног рата.....	249
3.3.3. Облици примене специјалног рата.....	250

ГЛАВА IX ТЕРОРИЗАМ КАО САВРЕМЕНА ДРУШТВЕНА ПОЈАВА

1. Појам тероризам.....	255
2. Основне карактеристике тероризма.....	257
3. Основни узроци тероризма.....	259
4. Начин испољавања, видови и врсте тероризма.....	259
5. Организациона структура терористичких организација.....	261
6. Тероризам као међународна појава.....	263
7. Угрожавање безбедности наше земље тероризмом.....	266
8. Модалитети борбе против тероризма у савременим условима.....	267
9. Међународна полицијска сарадња у борби против тероризма.....	274

ГЛАВА X УНУТРАШЊА БЕЗБЕДНОСТ И ОБЛИЦИ УГРОЖАВАЊА

1. Облици и врсте унутрашњег угрожавања.....	277
2. Социјална патологија.....	277
2.1. Криминалитет.....	278
2.2. Наркоманија.....	279

2.3. Проституција	281
2.4. Алкоголизам и коцкање	282
3. Екстремизам	282
4. Угрожавање безбедности саобраћаја	283
5. Нарушавање јавног реда и мира	284
6. Пожари	285
7. Угрожавање животне средине	286

ГЛАВА XI СИСТЕМ БЕЗБЕДНОСТИ

1. Право и систем безбедности	289
2. Међународно-право и систем безбедности	290
3. Субјекти система безбедности	294
4. Својства и структура система безбедности	295
5. Послови безбедности	300
5.1. Службе безбедности наше земље	301
5.1.1. Службе безбедности	301
5.1.1.1. Војна служба безбедности	304
5.1.1.2. Војно-безбедносна агенција	305
5.1.1.3. Служба за истраживање и документацију Министарства надлежног за иностране послове	306
5.1.1.4. Служба безбедности Министарства надлежног за иностране послове	306
5.1.1.5. Безбедносно-информативна агенција	307
5.1.2. Државни органи за сузбијање организованог криминала	308
6. Обавештајна делатност дипломатско-конзуларних органа	310
7. Странци у нашој земљи	312
7.1. Општа права и обавезе странаца у нашој земљи	316
7.2. Обавештајна и друга непријатељска активност неких категорија странаца	317
7.2.1. Дипломатско-конзуларни представници	317
7.2.2. Остале категорије странаца	319
8. Тајна и заштита тајности	320
8.1. Врсте тајни и степени тајности	321
8.1.1. Државна тајна	321
8.1.2. Службена тајна	322
8.1.3. Војна тајна	322
8.1.4. Пословна тајна	323
8.2. Мере и поступци за заштиту тајних података	323
8.2.1. Извор и начини откривања тајних података	323
8.2.2. Мере заштите тајних података	324
8.3. Пријем, отварање и достављање тајних података	325

ГЛАВА XII
ИСТРАЖИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНИХ ПОЈАВА

1. Избор проблема истраживања	328
2. Структура пројекта истраживања	329
2.1. Научна замисао истраживања	330
2.2. Проблем истраживања	330
2.3. Предмет истраживања	331
2.4. Циљеви истраживања	331
2.5. Хипотезе	333
3. Начин истраживања	334
3.1. Извори података	336
3.2. Обухват појаве	336
3.3. Научна и друштвена оправданост истраживања	337
4. Планирање истраживања	337
4.1. Планови истраживања	337
5. Инструменти	338
6. Организовање истраживања	338
7. Реализовање истраживања	340
7.1. Организовање прикупљања података	341
7.2. Грешке у прикупљању података	342
7.3. Сређивање и обрада података	343
7.4. Анализа података	343
7.5. Верификација хипотезе	343
8. Израда завршних докумената	344
Литература	345